

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/116/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718205491
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718205491.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci navrhovateľa T. D., narodeného XX.XX.XXXX, bytom H., G. XXX/XX, zastúpeného v konaní Mgr. Marekom Tauberom, advokátom, Spišská Nová Ves, Hviezdoslavova 11, proti osobe povinnej platiť výživné T. D., narodenému XX.X.XXXX, H., G. XXX/XX, zastúpeného v konaní D.. Stanislavom Fekete, advokát, Poprad, Nám. sv. Egídia 29/69, o určenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní osoby povinnej platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15Pc/83/2018-31 zo dňa 22.03.2019 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok s výnimkou výroku III.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I.Predmet konania

1. Predmetom konania je zmena výživného na plnoletého navrhovateľa. Navrhovateľ je študentom na vysokej škole pripravuje na svoje budúce povolanie, nemá žiadne príjmy ani majetok.

II. Obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie

2. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Odporca sa z a v ä z u j e hradiť navrhovateľovi výživné v sume 130,- Eur mesačne počnúc dňom 02.11.2018, ktoré výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľa. II. Dĺžné výživné za obdobie od 02.11.2018 do 31.03.2019 v sume 650,- Eur je odporca p o v i n ý uhradiť v 50-eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. III. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a. IV. Súd náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a“.

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že navrhovateľ sa pripravuje na svoje budúce povolania riadnou dennou formou štúdia. Vychádzajúc z príjmu otca 700,- Eur mesačne určil vyživovaciu povinnosť v sume 130,- Eur mesačne počnúc dňom podania návrhu. Za obdobie od 02.11.2018 do 31.03.2019 vznikol dlh na výživnom vo výške 650,-Eur (5 mesiacov x 130,- Eur) a túto sumu povolil splácať v 50-eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. V prevyšujúcej časti návrh zamietol.

4. Poukázal na ust. § 62, § 65 ods.3, § 75 Zákona o rodine.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

III. Obsah odvolania a vyjadrení k odvolaniu

6. Proti rozsudku podala odvolanie osoba povinná platiť výživné (ďalej len „otec“). Odvolateľ uviedol, že nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Považuje rozhodnutie za nepreskúmateľné. Odôvodňujúca časť rozsudku (body 5. a 6.) neobsahuje bližšie úvahy súdu o tom ako posúdil jeho majetkové pomery a schopnosť hradiť výživné až vo výške 130,- Eur a to nielen vzhľadom na jeho príjem, ale aj vzhľadom na jeho reálne a odôvodnené výdavky. V odôvodnení rozsudku absentuje aj bližšie posúdenie výdavkov navrhovateľa a to napríklad vo vzťahu k výdavkom z titulu nájomného. Nie je preto zrejmé, ako súd prvej inštancie posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ani akými myšlienkovými pochodmi sa súd spravoval. Takéto nedostatočné odôvodnenie, resp. absencia časti odôvodnenia má za následok, že rozhodnutie v tejto časti je nepreskúmateľné, teda neumožňuje odvolaciemu súdu preskúmať jeho vecnú správnosť, a i v prípade jeho vecnej správnosti nemožno takýto výrok v odvolacom konaní potvrdiť. Namietla porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 26.02.2019 vyplýva, že súd akceptoval ospravedlnenie jeho právneho zástupcu, pojednávanie odročil na deň 22.03.2019 o 09:00 hod. s tým, že mal na najbližšie pojednávanie mali byť predvolaní otec, ako aj jeho právny zástupca. Súd prvej inštancie procesne pochybil, keď predvolanie na pojednávanie zasielal poštou právnomu zástupcovi, hoci bol povinný advokátovi doručovať predvolanie elektronicky do elektronickej schránky advokáta. Z uvedeného dôvodu sa právny zástupca o novom termíne pojednávania vôbec nedozvedel. Súd prvej inštancie pri doručovaní zásielky právnomu zástupcovi žalovaného nepostupoval v súlade s ust. § 178 C.s.p., § 33 ods. 2 CMP v spojitosti s § 17 ods. 1 zák. č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente). Súd prvej inštancie nezistil skutočný stav veci v súlade s ust. § 35 CMP. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, či súd zisťoval, či navrhovateľ má nejaký príjem a teda či je schopný sa aspoň čiastočne živiť. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu v Poprade sp.zn. 15Pc/83/2018 zo dňa 22.03.2019 zrušil a vec mu vrátil späť na konanie, alternatívne ho zmenil a to tak, že návrh v celom rozsahu zamietne.

7. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm.d./g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v jeho napadnutých výrokoch podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľom do uplynutia lehoty pre podanie odvolania, to, či súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (porovnaj Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre súdom určená rozsah výživného na plnoletého navrhovateľa zo strany osoby povinnej platiť výživné.

11. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci a tento správne právne posúdil. Osoba oprávnená z výživného študuje na vysokej škole, pripravuje sa na výkon budúceho povolania a nie je schopná nateraz samostatne sa živiť.

12. K odvolacej námietke odvolateľa týkajúcej sa osoby oprávnenej v prvom rade odvolateľ namieta, že súd prvej inštancie nezistil skutočný stav veci, pretože z odôvodnenia nevyplýva, či má syn nejaký iný príjem, či je schopný sa čiastočne živiť. Odvolací súd udáva, že súd vo vzťahu k pomerom na strane osoby oprávnenej z výživného zistil dostatočný stav veci. Zistil, že je študentom denného štúdia, túto skutočnosť tvrdil a preukázal. Námietka odvolateľa o povinnosti súdu zisťovať jeho prípadný príjem neobstojí. Predpokladá sa, ak osoba oprávnená z výživného študuje formou denného štúdia, tak nie je povinnosťou študenta si zabezpečovať príjem z pracovnej činnosti. Skutočnosť, že by mal pracovať navrhovateľ nebola v priebehu konania pred súdom tvrdená a tak nebolo povinnosťou súdu zisťovať takúto skutočnosť. Nie je povinnosťou plnoletého dieťaťa, ktoré študuje pracovať. Vo vzťahu k prípadnej, nejakej príjmovej činnosti osoby oprávnenej z výživného, možno na margo len poznamenať, že môže to byť považované len za čiastkový zdroj príjmov, ktorý uľahčuje hradenie existujúcich výdavkov, avšak nie je zdrojom zvýšenia životnej úrovne osoby oprávnenej do tejto miery, aby sa to mohlo odzrkadliť vo výške výživného zo strany otca.

13. Ďalšia námietka odvolateľa smeruje vo vzťahu k nedostatočnému zistenému skutočnému stavu, pokiaľ ide o výdaje otca. Ten poukazuje, na to, že mu po odrátaní povinných výdavkov zostáva na živobytie suma 172,50 Eur, a teda výživné vo výške 130,- Eur považuje za neúmerne vysoké. Otec ako osoba povinná platiť výživné bol súdom prvej inštancie vypočítaný. Uviedol, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné vo výške 180,- Eur mesačne a že synovi platil v prechádzajúcom roku 100,- Eur mesačne. Vo svojej výpovedi poukázal na svoje príjmy, na to, že býva spoločne s priateľkou v dvojizbovom byte, na náklady za byt 165,- Eur, hypotéku 180,- Eur. V tejto súvislosti tak je podstatné, že otec ozrejmil svoje mesačné príjmy, výdaje. Pokiaľ ide o výdavky, ktoré sú spojené s platením hypotéky alebo platením pôžičiek nie sú dôležité pri zohľadňovaní celkových možností a schopností povinného rodiča, pretože súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine. So všetkými výdajmi, ktoré otec má v súvislosti so spoločnou domácnosťou, teda hradením nájomného, služieb spojených s užívaním bytu a podobne, ako na to poukazuje vo svojom odvolaní, sa podieľa aj jeho priateľka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Vo vzťahu k namietaným výdajom na strane syna, poznamenáva sa, že pred súdom prvej inštancie ich nenamietal. Výdaje deklarované navrhovateľom treba považovať za základné, podstatné. Suma 130,- Eur mesačne nie je považovaná za nadštandardné výživné a odvolací súd zastáva názor, že na výžive sa musí podieľať ešte aj matka plnoletého navrhovateľa, aby boli uspokojené nie len základné potreby plnoletého navrhovateľa, ale aj potreby ktoré nie sú základné, ktoré súvisia s jeho štúdiom na vysokej škole, súvisia s uspokojovaním aj určitých kultúrnych, športových potrieb, ktoré teda sú nad rámec považované za iné, než za základné potreby.

14. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinnoprávnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

15. Plnoletý T. je stále osobou oprávnenou z výživného a je odkázaný na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov.

16. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Kedy nastane takýto faktický stav závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod.

17. Odvolací podporne zohľadnil aj rozhodovacia prax súdov Českej republiky v otázkach určovania výživného a to vzhľadom na podobnosť právneho prostredia. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>),

podľa ktorého vekovej kategórii oprávneného dieťaťa 18 a viac rokov zodpovedá 19 - 25 % čistého príjmu povinného rodiča.

18. Pri zistenom príjme otca, ktorý počnúc mesiacom január 2019 dosahuje bezmála výšku 700,- Eur v čistom, aplikujúc pritom podiel 19-25%, pripadajúci na platenie výživného, odvolací súd uvádza, že doposiaľ určená suma výživného vo výške 130,- Eur zodpovedá štandardom (ne celých 19 %), čo je na dolnej hranici stanovenej sadzby. Otec nemá inú vyživovaciu povinnosť.

19. Odvolací súd nenašiel dôvod pristúpiť k zníženiu výživného, keďže osoba oprávnená nie je nateraz schopná samostatne sa živiť. Odvolateľ namieta, že boli porušené jeho práva na spravodlivý súdny proces, pretože súd prvej inštancie pochybil procesne, pokiaľ predvolanie na pojednávanie právneho zástupcovi zasielal poštou, hoci bol povinný doručovať predvolanie elektronicky do jeho elektronickej schránky. Z uvedeného dôvodu sa tak o novom termíne vôbec nedozvedel až následne s odstupom času pri náhodnou stretnutí dňa 07.05.2019. Namieta, že súd nepostupoval pri doručovaní zásielky právneho zástupcovi žalovaného v súlade s § 178 C.s.p., § 33 ods. 2 CMP a v spojitosti s § 17 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti ako orgánu verejnej moci, čím došlo k porušeniu práva odvolateľa na spravodlivý súdny proces. K danej námietke odvolateľa odvolací súd uvádza nasledovné.

20. Podľa § 33 ods. 1 CMP súd nariadi na prejednanie vo veci samej pojednávanie, ak tento zákon neustanovuje, že vec sa môže prejednať bez pojednávania.

21. Podľa § 33 ods. 2 CMP na pojednávanie predvolá súd účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná; predvolanie sa doručuje tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

22. Predvolanie na pojednávanie je bezprostredne späté s prítomnosťou účastníka na pojednávaní a spravidla spojené aj s jeho výsluchom. Ak je účastník zastúpený zástupcom pre celé konanie, ako tomu bolo v danom prípade tak súd predvolá len zástupcu, pokiaľ nie je potrebná prítomnosť účastníka podľa ustanovenia § 179 ods. 1 C.s.p. Uplatnenie Civilného mimosporového poriadku však dovoľuje neformálnosť tohto procesného úkonu a preto ho súd môže predvolať písomne, telefonicky, ústne alebo aj elektronicnými prostriedkami.

23. Podľa § 33 Civilného mimosporového poriadku, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak tento zákon neustanovuje, že vec sa môže prejednať bez pojednávania. Na pojednávanie predvolá súd účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná; predvolanie sa doručuje tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Predvolanie je potrebné uskutočniť v dostatočnom časovom predstihu, aby sa predvolaný mohol pripraviť na pojednávanie (a to tak vecne, ako aj napr. organizačne - v zamestnaní, prípadne zabezpečiť si prepravu, ak je potrebná). Civilný mimosporový poriadok ukladá súdu predvolať subjekty, ktorých prítomnosť je potrebná, spravidla najmenej 5 dní pred dňom pojednávania. Táto lehota má charakter tzv. inštruktívnej (podpornej, odporúčanej) lehoty, takže jej nedodržanie samo osebe nie je možné považovať za vadu konania. (Porovnaj komentár Civilný mimosporový poriadok, 1. vydanie, 2017, s. 148 - 151).

24. Z obsahu spisu vyplýva, že súd pojednávanie nariadené na deň 26.02.2019 odročil na deň 22.03.2019 s tým, že predvolával osobu povinnú platiť výživné písomne zásielkou doručovanou prostredníctvom pošty, pričom si zásielku prevzal dňa 08.03.2019. Predvolávanie na pojednávanie zvolenému právneho zástupcovi nedoručoval elektronicky, teda s námietkami odvolateľa v tomto smere je potrebné súhlasiť. Pochybil súd pri spôsobe doručovania ,pokiaľ nedoručoval predvolanie do elektronickej schránky právneho zástupcu ale prostredníctvom pošty, ktorú prevzal právny zástupca až po realizácii daného úkonu. Na pojednávanie nariadené na deň 22.03.2019 sa predvolaný účastník dostavil s tým, že výslovne pred súdom do zápisnice uviedol, že súhlasí s pojednávaním bez prítomnosti svojho právneho zástupcu, ktorý sa na pojednávanie nedostavil. Pri vyhodnocovaní postupu súdu a pochybenia v otázke doručovania predvolania právneho zástupcovi je dôležité vyhodnotiť prejavenu vôľu a súhlas odvolateľa s tým, aby súd konal v neprítomnosti jeho právneho zástupcu. Vzhľadom na vyššie opísané skutočnosti odvolací súd má za to, že nejde o tak nesprávny procesný postup súdu, ktorý by znemožnil účastníkovi konania, aby nerealizoval jemu patriace procesné práva v takej

miere, aby bolo konštatované, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Postup súdu, ktorý nepredvolal právneho zástupcu účastníka konania tak, aby predvolanie mu doručoval do elektronickej schránky, pričom sa účastník konania sám zúčastnil pojednávania nepovažuje odvolací súd za tak závažné, aby to bolo možné považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces pre tohto dotknutého účastníka a natoľko intenzívne, že by to znamenalo v konečnom závere nespravodlivé rozhodnutie vo veci samej.

25. Odvolateľ poukazuje na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Odvolací súd poukazuje na to, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument strany sporu nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo [porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/08), nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I.ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008]. Napadnutý rozsudok nepovažuje odvolací súd za rozhodnutie nepreskúmateľné. Z rozhodnutia možno zistiť z akých skutkových okolností súd prvej inštancie vychádzal a akými právnymi úvahami sa riadil, keď dospel k záveru o dôvodnosti rozsahu výživného vo výške 130 Eur mesačne .

26. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v jeho napadnutých výrokoch ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ustanovenia § 55 CMP.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).